

Фісуненко Надія Олександрівна

к.е.н., старший викладач

Савченко Юрій Володимирович

к.т.н., доцент кафедри аналітичної

економіки та менеджменту

Дніпропетровського державного

університет внутрішніх справ

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Для сьогоденного стану економіки України як самостійної незалежної держави, утвердження її як суб'єкта світового співтовариства найбільше актуальними є проблеми забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку, формування механізму протидії внутрішнім та зовнішнім загрозам, розвитку системи міжнародної економічної взаємозалежності. Сукупність цих проблем та послідовність їх вирішення тісно пов'язані з категорією «безпека», а отже і з національною безпекою держави загалом.

На сьогодні сучасними науковцями досліджено та законодавством запроваджено поняття «національна безпека України - захищеність державного суверенітету, територіальної цілісності, демократичного конституційного ладу та інших національних інтересів України від реальних та потенційних загроз» [3].

Українське законодавство розглядає національну безпеку, як захищеність життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства і держави, за якої забезпечуються сталий розвиток суспільства, своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз національним інтересам у сферах правоохоронної діяльності, боротьби з корупцією, прикордонної діяльності та оборони, міграційної політики, охорони здоров'я, освіти та науки, науково-технічної та інноваційної політики, культурного розвитку населення, забезпечення свободи слова та інформаційної безпеки, соціальної політики та пенсійного забезпечення, житлово-комунального господарства, ринку фінансових послуг, захисту прав власності, фондових ринків і обігу цінних паперів, податково-бюджетної та митної політики, торгівлі та підприємницької діяльності, ринку банківських послуг, інвестиційної політики, ревізійної діяльності, монетарної та валютної політики, захисту інформації, ліцензування, промисловості та сільського господарства, транспорту та зв'язку, інформаційних технологій, енергетики та енергозбереження, функціонування природних монополій, використання надр, земельних та водних ресурсів, корисних копалин, захисту екології і навколишнього природного середовища та інших сферах при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних або реальних загроз національним інтересам [2, с. 130–131].

Постійні зміни внутрішніх та зовнішніх чинників розвитку національної економіки актуалізує дослідження питання забезпечення економічної безпеки держави.

В своїх дослідженнях В.М. Малишко наголошує, що у системі національної безпеки економічна безпека здійснює визначені функції, тобто несе суттєве функціональне навантаження. Її суть полягає у тому, що вона є матеріальним підґрунтям національної суверенності, що формулює реальні можливості в забезпеченні інших видів безпеки. Тобто економічна безпека - це основа для функціонування всіх інших її елементів, що входять у цю систему [1].

У зарубіжній та вітчизняній літературі існує багато підходів до тлумачення поняття економічної безпеки держави за допомогою таких характеристик [4, с. 40 - 41]:

- стійкість та стабільність, протидія внутрішнім і зовнішнім загрозам, під якими розуміємо міцність і надійність зв'язків між усіма елементами економічної системи, стабільність економічного розвитку держави, стійкість до стримування та знешкодження дестабілізуючих загроз факторів;

- економічна незалежність, що характеризує насамперед можливість для будь-якого суб'єкта економічної безпеки самостійно приймати і реалізувати стратегічні економічні та політичні рішення для розвитку, можливість використовувати національні конкурентні переваги для забезпечення стабільності та розвитку;

- самовідтворення та саморозвиток. Ця характеристика передбачає створення необхідних умов для ведення ефективної економічної політики та розширеного самовідтворення, забезпечення конкурентоспроможності національної економіки на світовій арені;

- національні інтереси. Ця характеристика визначає спроможність національної економіки захищати національні економічні інтереси.

Національні економічні інтереси лягають в основу економічної політики, що проводиться державою, важливою складовою частиною якої є забезпечення економічної безпеки, однієї з найважливіших функцій держави. Це гарантія незалежності країни, умова стабільності й ефективної життєдіяльності суспільства.

Тому, враховуючи дослідження науковців можна зробити висновок, що національної безпеки буде неповною без всебічної оцінки економіки, її міцності, надійності враховуючи наявність реальних і потенційних зовнішніх та внутрішніх загроз. А отже, економіка є однією з життєво вагомих напрямів діяльності особистості, суспільства і держави, а забезпечення економічної безпеки припадає до найважливіших національних пріоритетів у боротьбі з правопорушеннями.

1. Закон України «Про національну безпеку України» 2469-VIII від 21.06.2018 р.

2. Малишко В.М. Актуальні проблеми економічної безпеки в системі національної

безпеки України. *Юридичний вісник. Повітряне і космічне право*. 2015. № 4. с. 129 - 133.

3. Про основи національної безпеки Закон України - режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/96415>.

4. Скорук О.В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементита проблеми забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: Сер.: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород. 2016. Вип. 6. Ч. 3. с. 39 - 42.

Фурса Вадим Вікторович,
викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Чугай Євгенія Миколаївна,
курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НЕЗАКОННИЙ ОБІГ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН

Триваючий воєнний конфлікт на Сході України, загострення соціально-політичних процесів є однією з основних передумов вільного обігу у суспільстві вогнепальної зброї, боєприпасів та вибухових пристроїв. Така ситуація прямо впливає на стрімке підвищення рівня злочинності у державі, підвищує ризики вчинення особливо тяжких злочинів, у тому числі, терористичних актів. З моменту проведення в Україні антитерористичної операції збільшилась кількість злочинів, вчинених із застосуванням вогнепальної зброї, вибухових пристроїв, також нещасних випадків, пов'язаних, в основному, із вибухами гранат та пристроями, спорядженими вибуховими речовинами.

Наразі, зброя в Україні поширюється за рахунок ведення бойових дій у Донецькій та Луганській областях України шляхом незаконного її переправлення через пропускні пункти, а також вивезення учасниками добровольчих батальйонів та військовими Збройних сил України у вигляді сувенірів або з метою подальшого її застосування з різними цілями.

Одним із найбільш проблемних питань на сьогодні є відсутність ефективного правового впливу на суспільні відносини у сфері регулювання обігу вогнепальної зброї. Адже саме це є однією зі складових частин процесу державотворення та системи національної безпеки країни, тому доцільним є пошук напрямів вирішення існуючої проблеми на загальнодержавному рівні. На сьогодні існують лише окремі нормативно-правові документи, які торкаються деяких положень використання зброї в Україні.